

Hjärup nr 1 och 13 Coyetgården

Hjärup Nr 1

Det finns en historia från gården Hjärup Nr 1 från år 1658 då Skåne blev svenskt. Den som då drev gården var Olle Nielsen och han var vid tidpunkten ordföranden i byn. Han hade två söner Adam och Christen. En dag red de båda tillsammans med två kamrater på det som senare skulle benämnas Gamla Lundavägen. Från motsatt håll kom en person ridande i sporrsträck och han uppmanade bonddrängarna att de skulle hålla undan. Ryttaren drog sin värja eftersom de inte flyttade sig inte tillräckligt snabbt. När de möttes träffade värjan Adam i ena kinden. Bröderna och kamraterna tog upp jakten på den flyende ryttaren. I Uppåkra han de upp honom. Vad som hände på platsen är inte i detalj känt utom att man fick ett vittne till att Adam var skadad och att de båda bröderna bröt värjan mitt itu. Vid den kommande rättegången fick ryttare, som var en tullare från Lund, böter. Bröderna fick också böter för att de i onödan fördärvat tullarens värja.

I slutet av 1700-talet var kammarherren Gustav Coyet ägare till gården.

På grund av religionsförföljelse hade hans anfader Julius Coyet flytt från Frankrike till Stockholm år 1569. Han blev guldsmed. Släkterna som följde tjänstgjorde i huvudsak vid hovet eller som officerare.

Hjärup Nr 1 ägdes av kammarherren Gustaf Coyet, som också var ägare till Torups slott.

Hjärup Nr 13

delvis ner år 1856 men byggdes upp igen.

I samband med att hela byn genomförde enskifte flyttades Nr 1 till sin nuvarande plats vid

Coyet lyckades redan år 1798 få tillstånd att enskifta mark om 30 ha i byns sydvästra del och där uppfördes också Hjärup Nr 13 år 1800.

Den gården brann

Coyetvägen. Coyet anlade då också vägen som nu fått namnet Coyetvägen. Pilallén utmed vägen är samtida som gården d.v.s. ca 200 år gamla.

Nr 1 byggdes delvis om på 1870-talet och utifrån hur grunden ser ut invändigt, har gården byggts på vid minst ett tillfälle till. En del av huset är korsvirke och resten murad.

Åren 1845–1882 arrenderades gården av Anders Persson. Under den perioden hände också det att järnvägen Malmö – Lund togs i drift år 1856 och den skar rakt igenom gårdarnas marker. Det byggdes en obehövad järnvägsövergång åt gårdarna och de fortsatte bruka marken på båda sidorna av järnvägen.

Anders Perssons son Per övertog arrendet och år 1911 friköpte han gården. Fram till detta år drevs de båda gårdarna i samband. Därefter var för sig till år 1926 då Persson Albin Andersson köpte nr 13.

Albin Andersson hade kommunala förtroendeuppdrag och han var också häradsslagdomare och kyrkvård. Tillika sägs att han var en duktig talare. Alla hans uppdrag ledde till att han överlät mycket av det dagliga arbetet på gården till sonen Ingemar.

På 1970-talet lades järnvägsövergången ner och marken på norra sida övergick till andra ägare.

Trafiken på stambanan ökades och det blev odärligt att bo i boningshuset på Nr 13. Ingen ersättning gavs till hjälp med att flytta boningshuset, som därefter stod oanvänt i många år och förföll.

Ingemar Andersson övertog gården år 1985.

Boningshuset på Nr 13 är nu rivet och där det låg är nu en del av järnvägsbygget 4-spår. Ladugården står kvar. Ett stall stod parallellt med ladugården, men det brann ner under nyårshelgen år 2000.

Så sent som på 1980-talet fanns på gården en stor stenbumling med en skålgrop på ovansidan. Det var ett minne från tiden efter 1: a världskriget då det var svåra tider även i Sverige och arbetslösheten var hög. För att skapa sysselsättning erbjöds de som saknade arbete att

komma till Nr 13 och arbeta. I stenbumlingens fördjupning placerades stenar som med slägga krossades till material, som andra arbetslösa kunde använda för att bygga vägar. Timlönen var 15 öre per timme.

Stenbumlingen finns inte längre kvar.

Nuvarande ägare är Per Svensson som köpte gården år 1991. Hans son Mårten Svensson arrenderar åkermarken sedan år 2016.

Referenser

* Erik Kullenberg: Flyttlags – Bondgård och Byskola i Hjärup och Bygd kring Byskola i Hjärup

*Mårten Svensson arrendator på gården.

Lars Fridh 20191006